

50 Kelime

– GürhanGürses · 04 Mart 2014

Sizi ondan onu sizden mahpus tuttular diyelim. Her türlü iletişimi maddi olarak kaldırdılar aranızda. Sadece elli kelimenin sığıdığı bir kâğıt ve de bir kalem verdiler. Ve şunu dediler size “50 kelimedenden fazla yazamazsınız!” Sadece gözlerinizi kapatın ve biraz düşünün: 50 kelime...

Sizi mahkûm edecek olan erk, işini sadece sizi hapse tıkip maddi olarak yapmıyor manevi olarak da sizi buhrana sokacak şekilde yapıyor. Başbakan olsanız dahi bunu yapıyor! Darbe olunca her şeye sınır çizilir, aşka bile...

Mektuplarınız sınırlandırılır, sansürlenir yazdığınız 50 kelime, okunur, dalga geçilir, hakaret-amiz sözler eklenir, ulaştırılmaz belki de! Ama buna rağmen yazarsınız; inadına, umuduna... Aşka hudut çizilmez. Sebepsiz içerdesiniz, size isnat edilecek bir suç dahi yok. Ve 16 aylık bir oyunun ardından idam edilmek üzere darağacına götürüldüğünüzde sizin celladınız olacak çingene büyük bir zarafetle “Buyrun beyefendi” diyecektir size. Nezaketi pırpırlı, papyonlu, kravatlı, üniformalı, takımlı bakımlı insanlardan değil de bir celladın dilinden duymak belki de idam öncesi sizi ona âşık edecektir. Bir güzel söz, bir iltifat ömre bedelmış anlarsınız. O süre zarfında duyduğunuz en güzel ve özel söz, bu çingenenin sözü olacakmış ne talih bu?

27 Mayıs Darbesi...

16 aylık Yassıada günleri...

Eşiyile ve yakınlarıyla mektuplaşmasına müsaade edilir Menderes'in. Lakin o da 50 kelimeyle sınırlı olacak. Sadece o kadar. Dilinizi tuttunuz diyelim yüreğinizi nasıl tutacaksınız? Nasıl zapt edeceksiniz gözlerinizde hazır kıta bekleyen yaşlarınızı?

Yazdınız ama iş bitmiyor yine. Sansürsüz olur mu? Kurala aykırı yazmışsanız mektup yırtılıp atılıyor. Yırtılan mektup değildir o zaman, kalbinizdir!

Sansürün elinde de kalem vardır; kendilerine göre oynamalar yapılır 50 kelimelik mektubun üzerine. Sizin kaleminizden çıkan mektup ulaşana değin adresine karalamalara, eklemelere, küfürlere, hakaretlere maruz kalır. Mahkeme ile ilgili hayırlı neticeler dilekleri dahi üzeri çizilerek sansürlenir. Mektupların çoğu eşi Berrin'eydi, mahremine...50 kelimeyle... Ona olan özlemine nasıl ifade edecekti? Onu nasıl teskin edecekti, çocuklara neler diyecekti? Her şeyi nasıl yazacaktı? Umudunu mu kırıklıklarını mı sevdiğini mi hasretini mi? Ne kadarını yazabilecekti 50 kelimeyle! Onu sevdiğini nasıl ayan beyan yazacaktı. Hem son derece mahcup bir yaratılışı vardı Menderes'in.

Son mektubu ulaştırılmadı dahi.

Oğlunaydı.

Ülkesini asla kötülemedi Menderes bu 50 kelimelik mektuplarında. 16 ay boyunca her türlü hakarete, sövgüye, darbe, sansüre ve insanlık dışı uygulamaya maruz kalmasına rağmen kötülemedi ülkesini. Ve herkesi sabaha karşı idam edenler onu öğle vakti alelacele darağacına çektiler. Tarih 17 Eylül 1961'di. İşleri vardı; korkuları, tedirginlikleri... Menderes ölse belki rahatlayacaktı vicdanları. İdam ettikleri Menderes'in şahsında kocaman bir 'vatan millet hizmet' düşüncesi vardı. Bir davayı idam etmişlerdi.

Zulme uğrayanlar var bu topraklarda. Mektuplar bu zulmün kanıtı. Söze pranga vurulmaz, fikre kelepçe takılmaz. Anlat derdini ama sınır "50 KELİME", anlatabilirsen tabiki!
Yazamadığınız içinizde kalan her cümle mahvedecek sizi. Çocuğunuza, eşinize, dostunuza yazamadığınız onca şey sizi boğacak yağlı iple birlikte. Bir mahpusa 50 kelimedenden fazla mektup yazdırılmıyor. Topu topu 50 kelime... Eşine, çocuğuna seslenebileceği 50 eşsiz kelime...
Neler düşünülür, neler sığdırılır o 50 kelimeye. Soldan sağa, yukarıdan aşağıya... Yazmak hiç bu kadar dolu olmaz. Sayfalarca his sırayı bekler kontenjane girmek için, kelimelere anlam üstüne anlam yüklenir işte o zaman.

Bu ülke 50 kelimelik mektupları unutmasın.

İdamlarını, darbelerini, hapislerini, alaşağı etmelerini unutmasın!